בבית המשפט העליון

בש"פ 8644/17

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

התובע בתיק 831660/3 בבית
הדין הרבני האזורי חיפה: פלוני

נ ג ד

הנתבעת בתיק 831660/3 בבית
הדין הרבני האזורי חיפה: פלונית

הודעת בית הדין הרבני האזורי בחיפה מיום 9.11.2017;
תגובת התובע מיום 19.11.2017; תגובת הנתבעת מיום
22.12.2017

בשם התובע בתיק 831660/3
בבית הדין הרבני האזורי חיפה: עו"ד דורית ענבר סברדליק

בשם הנתבעת בתיק 831660/3
בבית הדין הרבני האזורי חיפה: עו"ד איל שוויקה

החלטה

1. התובע והנתבעת נישאו זה לזו בשנת 1979 ונפרדו בחודש נובמבר 2006 ומאז מתנהל ביניהם הליך גירושין בבית הדין הרבני האזורי בחיפה. מהחלטת בית הדין הרבני מיום 5.11.2017 עולה כי הנתבעת מסרבת להתגרש מהתובע ועל כן הוא ביקש מבית הדין הרבני להטיל עליה חיוב כספי בכל דרך שהיא על מנת לאלצה לקבל גט. בית הדין הרבני קבע כי בהחלטות שונות נקבע כי על הנתבעת להתגרש מהתובע ועל כן באפשרותו לפעול למימוש החלטות אלו בשתי דרכים. האחת, לפי חוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון), התשט"ז-1956 (להלן: חוק כפיית ציות) והשנייה לפי חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), התשנ"ה-1995 (להלן: חוק הקיום). במקרה דנן, סבר בית הדין הרבני האזורי כי יש לפעול בהתאם לחוק כפיית ציות, שכן

"ספק רב" אם בנסיבות המקרה דנן, תהיה תועלת באמצעים הננקטים על פי חוק הקיום. משכך, קבע בית הדין כי על הנתבעת לשלם לתובע סך של 300 ש"ח לשבוע החל מיום 5.11.2017 כל עוד תעמוד בסירובה להתגרש. ההחלטה הועברה לעיוני בהתאם לסעיף 7א(ב) לחוק כפיית ציות והצדדים התבקשו להגיש את עמדתם בנוגע אליה.

2. לטענת התובע, לא נפל פגם בהחלטת בית הדין שכן הנתבעת היא סרבנית גט הפוגעת בו במשך שנים, והתנהלותה מהווה ביזיון של צו בית הדין. הנתבעת טוענת מנגד כי מעולם לא ניתנה החלטה לכפיית הגט ועל כן, היא אינה זו המסרבת לקבל גט שנכפה עליה לקבלו.

3. לאחר שעיינתי בהחלטת בית הדין הרבני האזורי בחיפה ובטענות הצדדים החלטתי לעשות שימוש בסמכותי לפי סעיף 7א(ב) לחוק כפיית ציות ולבטל את הקנס שהוטל על הנתבעת.

בבש"פ 4072/12 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול (7.4.2013) (להלן: עניין פלוני) נדונו יחסי הגומלין שבין דרכי האכיפה השונות העומדות לרשות בית הדין הרבני, ונקבע כי חוק הקיום מהווה נדבך אכיפתי נוסף ו"הוא אינו בא במקום, אלא לצד, החוקים האחרים" (שם, פסקה 16). עם זאת, בית המשפט הוסיף וקבע כי:

> בניתוח יחסי הגומלין שבין דרכי האכיפה השונות העומדות לרשותה של הערכאה השיפוטית שומה עלינו לזכור, כי בסופו של יום מטרת השימוש באמצעי האכיפה היא לכפות ציות לציוויה של הערכאה השיפוטית ... ובפרט אמורים הדברים ביחס להוראת סעיף 6 לפקודת הביזיון. כל עוד לא מוצה הפתרון האכיפתי החלופי, החריף פחות, יועדף הלה, ואולם אם אין פתרון חלופי או שהלה לא השיג את יעדו – לכפות ציות, אזי תופעל פקודת הבזיון ...
>
> הוראות חוק כפיית ציות הן בגדר הליך שיורי לחוק הקיום, בהקשר הספציפי של כפיית גט. משמוצו האפשרויות להשתמש בכלים שמעמיד חוק הקיום – כבמקרה דנא – ניתן לפנות לרעהו השיורי, הלא הוא חוק כפיית ציות (שם, פסקה 21).

במילים אחרות, על פי ההלכה שנפסקה בעניין פלוני, על בית הדין למצות את הכלים הנתונים לו מכוח חוק הקיום בטרם יפנה להפעיל את סמכותו לפי חוק כפיית ציות. במקרה דנן, בשונה מעניין פלוני, בית הדין לא ניסה להפעיל את הכלים הקיימים

בחוק הקיום ופנה מיד להפעיל את סמכותו על פי חוק כפיית ציות. על כן, אין מנוס מלבטל את הקנס שהטיל על הנתבעת.

הקנס מבוטל, אפוא, ועל בית הדין למצות את הכלים העומדים לרשותו מכוח חוק הקיום בטרם יפעיל את סמכותו לפי חוק כפיית ציות.

ניתנה היום, ז׳ בטבת התשע״ח (25.12.2017).

ה נ ש י א ה

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 17086440_V03.doc גק
מרכז מידע, טל׳ 077-2703333 ; אתר אינטרנט, www.court.gov.il